

prima instanță: Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău
Judecător: V. Clima
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița

ÎNCHEIERE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu, Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Vitalie Burduniuc prin intermediul avocatului său Sergiu Golban, Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci prin intermediul reprezentantului Ala Grigoraș

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Șmatoc și Rita Șmatoc împotriva lui Vitalie Burduniuc, Lilia Burduniuc, Primăriei comunei Bubuieci și Consiliului comunei Bubuieci cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului în admiterea cerințelor reclamanților, anularea certificatului de urbanism și autorizației de construire,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016, prin care au fost respinse apelurile depuse de Vitalie Burduniuc, Lilia Burduniuc, Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci, fiind menținută hotărârea Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din 12 martie 2016,

c o n s t a t ă:

La 10 iunie 2015 Sergiu Șmatoc și Rita Șmatoc au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Burduniuc, Lilia Burduniuc, Primăriei comunei Bubuieci și Consiliului comunei Bubuieci cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului în admiterea cerințelor reclamanților, anularea certificatului de urbanism și autorizației de construire.

În motivarea acțiunii, reclamanți au indicat că dețin dreptul de proprietate asupra imobilului cu numărul cadastral 0142115005 în blocul locativ din str. Serelor 20/1 comuna Bubuieci mun. Chișinău, iar pîrîții Burduniuc Vitalie și Burduniuc Lilia

sunt coproprietari ai imobilului - teren pentru construcții, cu numărul cadastral 01421150336 din str. Serelor 20/1 comuna Bubuieci mun. Chișinău, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3150 din 18 noiembrie 2009.

Susțin recurenții că pîrîții au demarat lucrări de construcție a casei de locuit pe terenul care le aparține în temeiul certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 54 din 21 mai 2013 și autorizației în construcție nr. 65 din 24 iunie 2013.

Prin dispoziția Primăriei comunei Bubuieci nr. 93 din 18 noiembrie 2013 au fost sistate temporar lucrările de construcție, însă ulterior pârâții au continuat construcția.

Menționează reclamantii că la 30 aprilie 2015 au depus cerere prealabilă în adresa Primăriei comunei Bubuieci, prin care au solicitat stoparea lucrărilor de construcție, anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 54 din 21 mai 2013 și a autorizației de construcție nr. 65 din 24 iunie 2013, însă în modul stabilit de lege nu au primit nici un răspuns prin ce li s-a încălcat dreptul la examinarea în termen a cererii de către organul administrației publice.

Solicită Sergiu Șmatoc și Rita Șmatoc recunoașterea ilegalității refuzului Consiliului comunei Bubuieci și Primăriei comunei Bubuieci în admiterea cererii prealabile, anularea ca fiind emise contrar legii a certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 54 din 21 mai 2013 și anularea autorizației de construire nr. 65 din 24 iunie 2013 eliberate de Primăria comunei Bubuieci, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 12 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind anulate ca emise contrar legii certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 54 din 21 mai 2013 și autorizația de construire nr. 65 din 24 iunie 2013 eliberate de Primăria comunei Bubuieci, mun. Chișinău lui Vitalie Burduniuc și Lilia Burduniuc pentru executarea lucrărilor de construcții a anexei tip P+1E la construcția locativă (f.d. 12-130).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016, au fost respinse apelurile depuse de Vitalie Burduniuc, Lilia Burduniuc, Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 12 martie 2016 (f.d. 114-115).

La 11 ianuarie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 175).

La 30 martie 2017, Vitalie Burduniuc prin intermediul avocatului său Sergiu Golban a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 31 martie 2017, Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci, prin intermediul reprezentantului Ala Grigoraș au depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate în termen, deoarece potrivit cererii se confirmă faptul că Vitalie Burduniuc a recepționat copia deciziei instanței de apel la 01 februarie 2017, iar în ceea ce privește recursul declarat de Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci, prin intermediul reprezentantului Ala Grigoraș, la materialele pricinii nu există dovada recepționării de către recurenți a copiei deciziei instanței de apel.

Recurentul, Vitalie Burduniuc prin intermediul avocatului său Sergiu Golban, în motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul consideră neîntemeiată referirea instanțelor de judecată la prevederile art. 379 Cod civil, care prevede că proprietarul poate cere interzicerea ridicării sau exploatării unor construcții sau instalații despre care se poate afirma cu certitudine că prezența sau utilizarea lor atentează în mod inadmisibil asupra terenului său. Astfel recurentul menționează că norma invocată se referă la proprietarul de teren, iar în speță Sergiu Șmatoc și Rita Șmatoc nu sunt proprietari ai terenului pe care este situat blocul locativ unde se află și locuința acestora. De asemenea recurenții consideră că prin eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 54 din 21 mai 2013 și autorizației de construire nr. 65 din 24 iunie 2013 nu a fost încălcată nici distanță minimă față de linia de hotar și nici drepturile intimațiilor.

Recurenții consideră neîntemeiată și referirea instanțelor de judecată la lipsa acordului intimațiilor pentru construcția imobilului, deoarece art. 3 alin. (1) lit. d) din Lege privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09 iulie 2010, prevede că certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează și se emite în baza cererii, în care se indică locul amplasării imobilului/terenului și la care se anexează, acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatării obiectului construit, iar recurentul indică că părțile în litigiu nu sunt coproprietari ai terenului.

Recurentul Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci, prin intermediul reprezentantului Ala Grigoraș în motivarea recursului au indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate în cererea de apel.

Totodată recurentul susține că la emiterea hotărârilor contestate nu s-a ținut cont de faptul că prin decizia Consiliului comunei Bubuieci nr. 10.7 din 28 noiembrie 2007 a fost decisă expunerea la licitație a terenului cu destinație pentru construcție locativă nr. cadastral 0142115336, cu condiția de a investi suma de 25 000 lei în

amenajarea terenului adiacent blocului locativ din str. Serelor 20 comuna Bubuieci, construcția trotuarelor, amenajarea unui teren de joacă pentru copii.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 19 aprilie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Vitalie Burduniuc, Lilia Burduniuc, Primăriei comunei Bubuieci, Sergiu Șmatoc și Rita Șmatoc cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 05 mai 2017 Sergiu Șmatoc și Rita Șmatoc, prin intermediul avocatului său Vladimir Kovali au depus referință la cererile de recurs depuse de Vitalie Burduniuc prin intermediul avocatului său Sergiu Golban și Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci, prin intermediul reprezentantului Ala Grigoraș, prin care a solicitat declararea acestora ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

Astfel, potrivit art. 430 din Codul de procedură civilă, sânt în drept să declare recurs: a) părțile și alți participanți la proces; b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

În completare la acest articol, legislatorul a prevăzut în art. 437 alin. (3) din CPC că, în cazul când recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În legătură cu dispozițiile de drept citate supra și în urma audierii raportului verbal al judecătorului raportor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. c) CPC, pentru considerentele ce succed.

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6. (a se vedea, inter alia, Erik ØVLISEN v. Danemarca, 30 august 2006, sau Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, § 24)

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6

alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, inter alia, *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32)

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, printre altele, *Golder v. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975, Seria A nr. 18, p. 16-18, §§ 34 in fine și 35-36; *Z and Others v. the United Kingdom* [GC], nr. 29392/95, §§ 91-93, ECHR 2001-V; și *Kreuz v. Poland*, nr. 28249/95, § 52, ECHR 2001 VI).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom*, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72).

Prin urmare, în conformitate cu art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare. Iar, reieșind din esența art. 437 alin. (3) din CPC, în situația în care persoana abilitată cu dreptul de a declara o cerere de recurs este reprezentată de o altă persoană, este obligatoriu de a atașa un document, care confirmă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În același context, art. 75 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, prevede că procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați. Așadar, conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire.

Ansamblul acestor norme de drept urmăresc scopul legitim al protecției intereselor legale ale persoanei reprezentate, întrucât, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din CPC, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Din conținutul cererii de recurs declarate de Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci, instanța de judecată reține că acestea au fost reprezentate de Ala Grigoraș, care a semnat propriu – zis cererea supusă examinării (f.d. 188-191).

Mai mult ca atât, în toate fazele procesual anterioare, Ala Grigoraș a prezentat poziția Primăriei comunei Bubuieci și Consiliului comunei Bubuieci recurente în fața instanțelor de judecată și a depus cererea de apel în interesele acestora.

La acest capitol, potrivit procurii nr. 252 din 02 noiembrie 2015, se observă că Primăria comunei Bubuieci, a împuternicit pe Ala Grigoraș, cu dreptul de a exercita, în numele acesteia, în instanțele de judecată de jurisdicție comună și cele specializate de toate nivelurile, toate actele juridice, materiale și procedurale (f. d. 45).

În plus, din analiza actului juridic invocat mai sus, rezultă că valabilitatea acestuia se întinde pentru perioadă de șase luni de la data încheierii. Deci, în mod evident, procura a fost eliberată reprezentantului, Ala Grigoraș, până la 02 mai 2016.

Totodată conform deciziei Consiliului comunei Bubuieci nr. 3.5 din 24 septembrie 2015, Ala Grigoraș a fost împuternicită să reprezinte interesele Consiliului comunei Bubuieci în toate instanțele de judecată și în numele său să exercite toate actele procedurale, inclusiv dreptul de a semna cererea și de a depune în judecată, a strămuta pricina la o judecată arbitrară, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora cuantumul acestor pretenții, a accepta pretențiile, de a modifica temeiul și obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională de a ataca hotărârile judecătorești, de a schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea, de a prezenta titlul executoriu spre executare, precum și ridicarea hotărârilor, documentelor din instanță (f.d. 46).

La materialele pricinii nu există o procură eliberată reprezentantului, Ala Grigoraș în baza deciziei enunțate mai sus pentru a reprezenta interesele Consiliului comunei Bubuieci.

Cu toate acestea, după expirarea termenului indicat în procura nr. 252 din 02 noiembrie 2015, eliberată de Primăria comunei Bubuieci și în lipsa unei procure eliberată de Consiliul comunei Bubuieci, la 04 aprilie 2017, Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci, prin intermediul reprezentantului Ala Grigoraș au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Suplimentar din cercetarea cererii depuse, se observă că nu a fost anexată o altă procură de către reprezentantul recurenților.

Din această perspectivă, instanța de judecată a stabilit cu certitudine că la această etapă recursul declarat de Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare, iar, sub sancțiunea art. 433 lit. c) din CPC, urmează a fi respins ca inadmisibil.

Cu privire la recursul formulat de Vitalie Burduniuc, completul Colegiului reține că acesta a fost depus prin intermediul avocatului Sergiu Golban, fiind aplicabile în acest caz, dispozițiile legale indicate mai sus.

Astfel din studierea materialelor cauzei, rezultă că avocatul Sergiu Golban a depus cerere de recurs în numele lui Vitalie Burduniuc, anexînd în vederea confirmării împuternicirilor sale mandatul din 03 martie 2017 (f.d. 181)

Potrivit mandatului enunțat, Vitalie Burduniuc a împuternicit pe Sergiu Golban să-i acorde asistență juridică pe cauza Șmatoc Rita, Șmatoc Sergiu împotriva Primăriei comunei Bubuieci și Burduniuc Vitalie.

Totodată, conținutul acestuia evidențiază că, în conformitate cu art. 81 CPC, Sergiu Golban are dreptul de a semna cererea și de a o depune în judecată (f.d. 181 verso).

Prin urmare, instanța nu poate reține acest înscris, care i-ar permite ultimului dreptul să semneze cererea de recurs, întrucât nu a fost indicat expres dreptul acestuia de a contesta hotărârea judecătorească, or în conformitate cu art. 81 din CPC împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce quantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Totodată conform art. 60 alin. (2) din Lege cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat.

În consecință, completul colegiului menționează că Sergiu Golban nu a avut dreptul de a exercita în numele lui Vitalie Burduniuc calea de atac sub formă de recurs, având în vedere faptul că în mandatul anexat la cererea de recurs nu a fost indicat dreptul acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

În aceste circumstanțe, instanța consideră că recurentul Vitalie Burduniuc nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în limitele stabilite de art. 433 lit. c) și 437 alin. (3) din CPC, urmând a fi respins recursul, ca fiind inadmisibil.

În baza celor constatate, Colegiul notează că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care recursurile sunt depuse de persoane care nu sunt abilitate cu acest drept în condițiile legii, iar soluția instanței nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele determinate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursurile declarate de către Vitalie Burduniuc prin intermediul avocatului său Sergiu Golban, Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci prin intermediul reprezentantului Ala Grigoraș au fost înaintate de persoane care nu erau în drept să le depună, urmând a fi considerate inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Vitalie Burduniuc prin intermediul avocatului său Sergiu Golban, Primăria comunei Bubuieci și Consiliul comunei Bubuieci prin intermediul reprezentantului Ala Grigoraș se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală